

2022Z15534

Vragen van het lid **Vestering** (PvdD) aan de ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, voor Natuur en Stikstof en van Infrastructuur en Waterstaat over *de ongekende droogte en de rol van de landbouw* (ingezonden 15 augustus 2022).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat er door deskundigen gewaarschuwd wordt voor onomkeerbare schade aan de natuur, zeker tijdens de hittegolf?¹

Vraag 2

Klopt het dat in de verdringingsreeks (die de prioriteitsvolgorde van watergebruiksfuncties aangeeft) bij een watertekort het voorkomen van onomkeerbare droogteschade in natuurgebieden in categorie 1 zit, wat betekent dat het de hoogste prioriteit heeft?

Vraag 3

Kunt u uitleggen waarom onomkeerbare schade aan de natuur desondanks dreigt? Zijn alle stappen om watergebruik in de landbouw en de industrie te minimaliseren (lagere categorieën in de verdringingsreeks) reeds ingezet? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke stappen heeft u wanneer genomen?

Vraag 4

Klopt het dat in het waterschap Brabantse Delta momenteel een beregeningsverbod voor boeren geldt tussen 7:00 en 19:00 uur, om oppervlaktewater te besparen?²

Vraag 5

Kunt u bevestigen dat op warme dagen beregening in de avond en nacht sowieso veel efficiënter is, omdat er dan tijdens het beregenen minder water verdampt, waardoor er minder sproeiwater nodig is?

¹ NOS, 8 augustus 2022 «Boswachter en bioloog zien gevolgen droogte: «Dit sterft helemaal af»» (<https://nos.nl/video/2439833-boswachter-en-bioloog-zien-gevolgen-droogte-dit-sterft-helemaal-af>)

² NOS, 9 augustus 2022 «Ook beregeningsverbod in Brabant vanwege extreme droogte» (<https://nos.nl/artikel/2439860-beregeningsverbod-in-brabant-vanwege-extreme-droogte>)

Vraag 6

Kunt u uitleggen waarom het beregeningsverbod voor overdag gedurende deze droogteperiode niet landelijk geldt, aangezien de droogte landelijk speelt? Kunt u hierop specifiek ingaan op uw eigen eindverantwoordelijkheid voor de waterkwantiteit (inclusief drinkwater), waterkwaliteit en de natuurkwaliteit, en hiervoor niet verwijzen naar waterschappen en provincies?

Vraag 7

Kunt u bevestigen dat u op eerdere Kamervragen van de leden Vestering en Van Esch antwoordde: «We hebben van Nederland een vergiet gemaakt dat water snel kan draineren. Het zal tijd kosten om van Nederland weer een spons te maken, waarbij we zoveel mogelijk water vasthouden en opslaan om droge periodes te overbruggen»?³ Welke maatregelen zijn er in 2021 en 2022 getroffen om van Nederland weer een «spons» te maken? Welke maatregelen gaat u nog treffen?

Vraag 8

Deelt u de zorg dat met dergelijke maatregelen, waaronder het verhogen van grondwaterstanden in agrarische gebieden naar een natuurlijker niveau, niet langer gewacht kan worden, omdat de effecten van de klimaatcrisis in rap tempo heftiger worden, waaronder frequentere periodes van extreme droogte? Zo ja, waaruit blijkt dat?

Vraag 9

Kunt u bevestigen dat u op eerdere Kamervragen van de leden Vestering en Van Esch antwoordde dat er een toename is van het aantal waterputten en de hoeveelheid onttrokken grondwater door boeren, maar dat dit géén consequenties heeft voor de verdringingsreeks, omdat deze gekoppeld is aan oppervlaktewater?⁴ Zo ja, deelt u de mening dat het onwenselijk is dat het aantal waterputten en de hoeveelheid onttrokken grondwater toeneemt in de landbouw, die de laagste prioriteit in de verdringingsreeks kent? Zo nee, hoe zit het dan?

Vraag 10

Welke consequenties kan de verlaging van de grondwaterstand door waterputten in agrarisch gebied hebben voor de drinkwatervoorziening, de natuur en voor verzilting?

Vraag 11

Bestaat er een equivalent van de verdringingsreeks die gekoppeld is aan het grondwater? Zo ja, kunt u deze met de Kamer delen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Klopt het dat het momenteel code rood is voor risico op natuurbranden voor de Veiligheidsregio Kennemerland, waarbij boswachters spreken van een «extreme situatie»?⁵

Vraag 13

Klopt het dat Nederland code rood niet hanteert als waarschuwingscode, maar dat Nederland wel in een «verhoogde waakzaamheid» voor natuurbranden is, de zogenaamde «fase twee»? Wat houdt «fase twee» in en wat is het verschil met «fase een» en met een code rood?

Vraag 14

Klopt het dat voor de meeste duingebieden in Nederland code rood is? Zo ja, welke conclusies trekt u hieruit?

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3197

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3197

⁵ De Telegraaf, 11 augustus 2022 «Code rood in duinen om brandgevaar: «Dit hebben we nooit eerder meegemaakt»» (https://www.telegraaf.nl/nieuws/2019691580/code-rood-in-duinen-om-brandgevaar-dit-hebben-we-nooit-eerder-meegemaakt?utm_internal=telegraaf-paywall-login-eigensite)

Vraag 15

Hoeveel grondwater en oppervlaktewater wordt er onttrokken of afgevoerd door de industrie, landbouw en voor drinkwater rondom de duinen, bijvoorbeeld rondom Nationaal Park Zuid-Kennemerland?

Vraag 16

Hebben deze onttrekkingen of afvloeiingen bijgedragen aan de huidige situatie?

Vraag 17

Had de huidige extreme droogte in Nationaal Park Zuid-Kennemerland voorkomen kunnen worden wanneer voldoende water was vastgehouden? Zo ja, welke maatregelen zullen genomen worden om extreme droogte en mogelijke grote risico's op natuurbranden te voorkomen?

Vraag 18

Had de huidige extreme droogte in de natuur en met name de duinen voorkomen kunnen worden wanneer voldoende water was vastgehouden?

Vraag 19

Hoeveel natuurbranden hebben plaatsgevonden dit jaar? Wat zijn de verwachtingen voor de rest van het jaar?

Vraag 20

Kunt u aan het einde van het jaar een overzicht delen met de Kamer over de hoeveelheid natuurbranden en hun impact op natuur, economie en mensen in vergelijking met voorafgaande jaren?

Vraag 21

Deelt u de zorg dat met maatregelen, waaronder het verhogen van grondwaterstanden rondom natuurgebieden die in categorie 1 zitten niet langer gewacht kan worden? Zo ja, bent u bereid om dit binnen een jaar te bewerkstelligen?

Vraag 22

Kunt u deze vragen één voor één en zo snel mogelijk beantwoorden?